

26.2.2018

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi elinkeinoverolain korkovähennysrahoitusta koskevan sääntelyn muuttamisesta (VM169:00/2017)

Valtiovarainministeriö on julkaissut luonnoksen hallituksen esitykseksi elinkeinoverolain korkovähennysrajoituksen muuttamiseksi. Muutokset perustuvat osittain sisämarkkinoiden toimintaan suoraan vaikuttavien veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta annettuun direktiiviin (EU) 2016/1164.

Esityksen mukaan nettokorkomenojen vähennysoikeutta tuloverotuksessa rajoitettaisiin 500 000 euroa ylittävältä osalta. Nettokorkomenojen ylittäessä 500 000 euroa ne voitaisiin vähentää siltä osin kuin ne ovat enintään 25 prosenttia oikaistusta elinkeinotoiminnan tuloksesta (tulos lisättynä korkomenoilla ja verotuksessa vähennyskelpoisilla poistoilla sekä konserniavustuksilla). Tästä poiketen muille kuin etuyhteisosapuolille maksettuja nettokorkomenoja voisi vähentää 3 miljoonaa euroa.

Omaehtoisena lausuntonaan Pohjolan Voima toteaa em. esityksestä seuraavaa.

Salassapito:

Lausunnon kappaleessa "Vaikutukset Pohjolan Voima Oyj:hin" viitataan liitteeseen, joka sisältää liikesalaisuuden piiriin kuuluvia tietoja lainojen rakenteesta ja taloudellisista vaikutuksista. Lausunnon liite on näin ollen salassa pidettävä.

Lausunnon keskeisimmät näkökohdat

EU-direktiivin ja luonnoksen hallituksen esitykseksi korkovähennysten rajoittamisesta tarkoitus on sinänsä ymmärrettävä. Esitetyn sisältöisestä rajoituksesta joutuisivat kuitenkin kärsimään perusteettomasti yhtiöt, joiden ei ole tarkoitettu kuuluvan direktiivin soveltamisalaan. Direktiivin perustarkoitus ei ole vaarantaa kotimaisten yhtiöiden koronvähennysmahdollisuuksia vaan puuttua nimenomaan kansainväliseen verosuunnitteluun.

Pohjolan Voima Oyj on ns. mankala-yhtiö, jonka tarkoituksena ei ole tehdä tulosta. Se ja sen tytär-, osakkuus- ja yhteisytykset ovat yhtiöitä, joilla on kotimainen omistus pohja ja jotka toimivat Suomessa. Niiden rahoituksen järjestämiseen ei liity verosuunnittelua. Yhtiöiden nettokorkomenojen korkea taso aiheutuu energiantuotantoa varmistavista suurista investoinneista. Esitys jopa vaarantaisi toteutuessaan yhtiöiden olemassa olon.

Pohjolan Voimalle esityksen perusteettomat vuositaso taloudelliset vaikutukset olisivat korkotasosta riippuen yhteensä 7-12 miljoonaa euroa. Tästä suorien vaikutusten osuus on noin 0,8 miljoonaa euroa ja yhteisytytys Teollisuuden Voima Oyj:n omistuksen kautta aiheutuva osuus 6-11 miljoonaa euroa.

Koska Pohjolan Voima on ns. mankala-yhtiö, taloudelliset vaikutukset siirtäisivät edelleen sen omistajille, joista valtaosa on suomalaisia teollisuusyrityksiä. Pohjolan Voiman omistus pohja on avattu tarkemmin myöhemmin lausunnossa.

Pohjolan Voima pitää merkittävänä puutteena sitä, että esityksen kohtuuttomia haitallisia vaikutuksia tiettyihin yrityksiin ei ole arvioitu. Tämä puute pitää korjata jatkovalmistelussa.

Sähköä ja lämpöä tuottavat mankala-yhtiöt pitäisi rajata esityksen ulkopuolelle, jotta ne eivät joudut perusteettomasti kärsimään korkovähennysoikeuden rajoituksista. Lisäksi direktiivin mahdollistamat poikkeukset pitäisi ottaa käyttöön:

- Direktiivi mahdollistaa infrastruktuurihankkeiden jättämisen rajoitusalueen ulkopuolelle. Ehdotamme, että energiaa tuottavat voimalaitokset ja -hankkeet yleisen edun mukaisena omaisuutena jätetään korkovähennysoikeuden soveltamisrajan ulkopuolelle. Tämä mahdollistaa suuren mittakaavan energian tuotantoa vahvistavat hankkeet myös tulevaisuudessa.
- Ennen 17.6.2016 otettujen lainojen korkomenojen jättäminen lain ulkopuolelle pitäisi sallia. Suurten investointien rahoituslaitoslainat ovat yleensä pitkäkestoisia ja ennen direktiivin voimaantuloa otettujen lainojen korkovähennysoikeuden rajaaminen ei ole perusteltua.
- Direktiivin mahdollistama vieraan pääoman menojen vähentäminen 30 prosenttiin asti EBITDA:sta pitää olla mahdollista. Esitykseksi raja on asetettu 25 prosenttiin, joten esitys rajoittaisi korkovähennysoikeutta nykytilannetta ja direktiivin sallimaa huomattavasti enemmän.

Korkovähennysrajoituksen tausta EU-direktiivissä 2016/1164 ja poikkeusmahdollisuudet

EU:n veron kiertämisen käytäntöjen torjuntaa koskevien sääntöjen vahvistamisesta annetun direktiivin 2016/1164 tekstissä todetaan perusteluna, että yritysryhmät ovat maailmanlaajuisten verojensa alentamiseksi yhä enemmän toteuttaneet veropohjan rapautumiseen ja voittojen siirtämiseen johtavia toimia liiallisilla korkosuorituksilla. Korkojen vähennysoikeutta rajoittava säännöstö luotiin EU:n tasolla estämään tätä.

Direktiivi antaa jäsenmaille useita mahdollisuuksia poiketa direktiivin sisällyksestä. Lausunnolla olevaan esitykseen näitä poikkeusmahdollisuuksia ei ole sisällytetty. Poikkeusmahdollisuudet ja esityksessä niitä koskevat perustelut ovat seuraavat:

EU-direktiivissä todetaan, että jäsenmaat voisivat jättää koron vähennysoikeutta rajoittavan säännön soveltamisalan ulkopuolelle pitkäaikaisten julkisten infrastruktuurihankkeiden rahoittamiseksi otetusta lainoista aiheutuvat ylimenevät vieraan pääoman korot, koska tällaiset rahoitusjärjestelyt aiheuttavat vain vähän tai ei lainkaan veropohjan rapautumisen tai tulonsiirron riskiä. Infrastruktuurihankkeelta edellytetään, että hankkeella tuotetaan, kehitetään, käytetään ja/tai ylläpidetään laajamittaista yleisen edun

26.2.2018

mukaista omaisuutta. Pohjolan Voiman mielestä poikkeamismahdollisuus on jätetty perusteettomasti pois lausunnolla olevasta esityksestä.

Direktiivi sallii nettokorkomenojen poisjättämisen, jotka kertyvät lainoista, jotka on otettu ennen 17.6. 2016. Poikkeussääntö ei saa ulottua näiden lainojen myöhempään muutokseen. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi on sivulla 30 todettu, että tämä poikkeama ei ole perusteltu, koska siirtymäaika direktiivin julkaisemisen ja säännösten soveltamisen välillä on pitkä. Edelleen todetaan, että poikkeussäännöksen soveltamisessa ilmeni todennäköisesti merkittäviä tulkinnallisia ongelmia. Pohjolan Voiman mielestä poikkeamismahdollisuus on jätetty perusteettomasti pois lausunnolla olevasta esityksestä.

Direktiivin mukaan pakollinen vähennyskelpoisten korkomenojen määrä on rajoitettu 30 prosenttiin EBITDA:sta. Luonnoksessa hallituksen esitykseksi vähennyskelpoisuuden rajaksi on ehdotettu 25 prosenttia, koska luonnoksen perustelujen mukaan vaikutusarvioinnin perusteella ei voida päätellä, että muu prosenttiraja olisi tarkoituksenmukaisempi. Pohjolan Voiman mielestä poikkeamismahdollisuus on jätetty perusteettomasti pois lausunnolla olevasta esityksestä.

Taustaa Pohjolan Voima Oyj:stä

Pohjolan Voima Oyj on vuonna 1943 perustettu yksityisesti omistettu julkinen osakeyhtiö, joka toimii konsernina. Pohjolan Voima osakkaat 31.12.2017 olivat:

Osakas	Omistus-%
EPV Energia Oy	5,489
Etelä-Suomen Voima Oy	1,482
Helen Oy	0,619
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1,831
Kemira Oyj (ml. eläkesäätiö Neliapila)	5,060
Kokkolan Energia Oy	1,845
Kymppivoima Oy	5,907
Metsä Group (Metsäliitto, Metsä Fibre, Metsä Board Oyj)	3,657
Myllykoski Oyj	0,631
Oulun Energia Oy	0,906
Outokumpu Oyj	0,096
Oy Perhonjoki Ab	2,167
Porin kaupunki	1,401
Rautaruukki Oyj	0,090
Stora Enso Oyj	15,608
UPM Energy Oy	47,686
UPM Paper ENA Oy	3,457
Vantaan Energia Oy	0,229
Yara Suomi Oy (ml. eläkesäätiö)	1,840

Pohjolan Voima tuottaa energiaa (sähköä ja lämpöä) osakkailleen omakustannuseriaa eli mankalaperiaatteella. Pohjolan Voima luovuttaa tuottamansa tai hankkimansa energian osakkailleen näiden kunkin osakesarjan omistuksen suhteessa. Osakesarjan osakas vastaa yhtiöjärjestyksessä mainituista kyseisen osakesarjan muuttuvista ja kiinteistä vuosikustannuksista.

Pohjolan Voima-konsernin tuotantokapasiteetti koostuu 26 voimalaitoksesta, jotka sijaitsevat 18 paikkakunnalla. Tuotantomuotoja ovat vesi-, ydin- ja lämpövoima.

Pohjolan Voima toimii vain Suomessa ja sen omistajat ovat suomalaisia yhteisöjä. Pohjolan Voiman toimintaan ei liity verosuunnittelua.

Taustaa mankala-mallista

Mankalatoimintamallin tavoitteena on yhdistää voimavarat ja jakaa riskit, jotta voidaan toteuttaa tuotantokustannuksiltaan kilpailukykyisiä suuria voimalaitoshankkeita. Mankalayrityksen tavoitteena ei ole tuottaa voittoa eikä jakaa osinkoa. Omistajat saavat hyödyn käyttämällä tuotteen (sähkö, lämpö) tai myymällä sen edelleen. Ilman mankalamallia energiahankkeissa ja sähkömarkkinoilla olisi nykyistä vähemmän toimijoita, ja energiaomavaraisuus olisi nykyistä alhaisempi.

Energia-ala on Suomen pääomaintensiivisin toimiala. Voimalaitoksiin sitoutuu suuri määrä pääomaa vuosikymmeniksi. Yhden voimalaitoksen investointi voi olla satoja miljoonia, jopa miljardeja euroja. Harva suomalainen yritys kykenee yksin rahoittamaan ja toteuttamaan näin merkittäviä energiahankkeita.

Vaikutukset Pohjolan Voima Oyj:ssä

Energiatoimiala on pääomavaltaista ja energian tuotantolaitoksia on käytännössä mahdotonta rakentaa pelkästään oman pääoman ehtoisella rahoituksella. Pohjolan Voimassa investoinneilla on minimivaatimus oman pääoman rahoitukselle, mutta pääosin suuret investoinnit rahoitetaan ulkopuolisella, rahoituslaitoksilta haettavalla rahoituksella.

Pohjolan Voima Oyj:n omavaraisuusaste oli 31.12.2017 50%. Huolimatta korkeasta omavaraisuusasteesta, yhtiöllä on huomattava määrä myös ulkopuolista korollista velkaa, 744 miljoonaa euroa. Pohjolan Voima Oyj:n nettokorkomenot tilikaudelle 2017 olivat 7,2 miljoonaa euroa. Lausunnon liikesalaisuuksia sisältävässä liitteessä on avattu tarkemmin rahoitukseen liittyviä asioita

Pohjolan Voima Oyj toimii omakustannuseriaa eli yhtiöön ei lähtökohtaisesti muodostu verotettavaa tuloa. Koska osakkailta veloitetaan vain energian tuotantokustannukset, yhtiön EBITDA on matala. Mikäli korkovähennysrajoitus olisi ollut voimassa ehdotetussa muodossa vuosina 2016 ja 2017 vaikutus olisi ollut seuraava:

Minna Laakso

26.2.2018

EUR	2017	2016
LIIKEVOITTO (-TAPPIO)	5 032 284,28	1 809 589,62
Poistot	1 156 835,49	1 371 965,80
Korjattu liikevoitto/-tappio (EBITDA)	6 189 119,77	3 181 555,42
Max vähennys liikevoiton perusteella 25%	1 547 279,94	795 388,86
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-7 213 840,41	-6 946 106,71
Max vähennys HE:n maksimاران perusteella	3 000 000,00	3 000 000,00
Vähentämättä jää	-4 213 840,41	-3 946 106,71
Verovaikutus	842 768	789 221

On huomattava, että korkotaso on yllä olevina tarkasteluvuosina ollut poikkeuksellisen matala. Korkotason odotetaan nousevan lähivuosina, mikä nostaa nettokorkokustannuksia ja edelleen vähentämättä jääviä korkokustannuksia.

Mankalaperiaatteella toimivissa yhtiöissä vieraan pääoman määrä lyhenee hitaasti, koska käytännössä lyhennyksiin käytetään osakasveloituksista poistojen määrää vastaava osuus. Näin ollen yllä esitetty tilanne olisi melko pysyvä tila Pohjolan Voimassa. Laskelmiemme perusteella Pohjolan Voima joutuisi maksamaan vuosittain n. 800 t€ tuloveroa verovähennyskelvottomien korkojen vuoksi. Tämä rapauttaa mankalatoiminnan perusperiaatetta, jossa ei ole tarkoitus muodostua verotettavaa tuloa.

Mankalaperiaate mahdollistaa suurten hankkeiden energiatoteutumisen, koska usean osakkaan voimavarat voidaan yhdistää. Korkovähennysoikeuden rajoittaminen vaarantaisi suuren mittakaavan energian tuotantoa vahvistavat tai korvaavat hankkeet jäisivät tekemättä. Mankalayhtiöt kärsivät muita yrityksiä enemmän korkovähennysrajoituksesta, vaikka velkajärjestelyihin ja korkojen vähentämiseen ei liity direktiivin tarkoittamaa aggressiivista verosuunnittelua.

Vaikutukset yhteisyrittä Teollisuuden Voima Oyj:ssä

Teollisuuden Voima Oyj, joka myös toimii mankalaperiaatteella, on laatinut ennusteen luonnoksen hallituksen esitykseksi mukaisten korkovähennysrajoitusten vaikutuksista yhtiön korkojen vähennysoikeuteen vuosina 2019-2024. Ennusteet on laadittu sekä 2 %:n että 3 %:n keskiporkokantaan perustuen. Ennustelaskelman mukaan yhtiön vähennyskelvottomat korkomenot 2%:n korkokannalla olisivat ajanjaksona yhteensä 338,9 miljoonaa euroa ja verovaikutus 67,8 miljoonaa euroa (20 % yhteisökorkokannalla). Vastaavasti 3 %:n korkokannalla vähennyskelvottomat korkomenot olisivat yhteensä 570,6 miljoonaa euroa ja verovaikutus 114,2 miljoonaa euroa. Vuositasolla vaikutus olisi siis noin 10-20 miljoonaa euroa.

Minna Laakso

26.2.2018

Ehdotetut korkovähennysrajoitukset kohdistuisivat yhtiöön erittäin raskaasti. Se huonontaisi Teollisuuden Voiman ja sen osakkaiden asemaa muihin toimialoihin nähden nykyisestä huomattavasti ja se johtaisi Olkiluodossa tuotetun energian hinnan nousuun. OL3:n käyttöönoton jälkeen kolmasosaa Suomessa käytettävästä sähköstä tuotetaan Olkiluodossa.

Esityksen TVO:lle aiheuttamasta taloudellisesta rasitteesta kohdistuisi Pohjolan Voimalle lähes 60 %, joka vyöryisi mankalatoimintamallissa edelleen Pohjolan Voiman omistajien maksettavaksi.

Kunnioitavasti

Pohjolan Voima Oyj

Lauri Virkkunen
Toimitusjohtaja